

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายสุพจน์ ไข่มุกด์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๖/๒๕๕๑

เรื่องพิจารณาที่ ๒๔/๒๕๕๐

วันที่ ๖ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ประเด็นวินิจฉัย

เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในระบบไต่สวน ศาลฯ จึงยกประเด็นองค์ประชุม ขึ้นพิจารณาก่อนที่จะพิจารณาวินิจฉัยตามคำขอของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยพิจารณาว่า ร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการ เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือไม่ และในวาระที่สามขึ้นลงมติเพื่อประกาศใช้เป็นกฎหมาย เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ความเห็น

เนื่องจากร่างฯ มีผู้เสนอ ๒ ฉบับ คือ ในวาระที่หนึ่งร่างฯ ของนายสังศิต พิริยะรังสรรค์ และคณะ ไม่มีปัญหาเรื่ององค์ประชุม แต่ร่างฯ ของนายวิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ และคณะ มีปัญหาเรื่ององค์ประชุมไม่ครบ (รายละเอียดตามคำวินิจฉัยกลาง)

ต่อมาสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ส่งร่างฯ ของนายวิริยะฯ ให้คณะกรรมการวิสามัญ ที่พิจารณาร่างฯ ของนายสังศิตฯ ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้แต่งตั้งขึ้นก่อนหน้านั้นพิจารณา เพื่อให้รวมพิจารณาร่างทั้งสองฉบับเข้าด้วยกัน เมื่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างฯ ที่นายสังศิตฯ และนายวิริยะฯ เป็นผู้เสนอเสร็จแล้ว จึงเสนอให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ในวาระที่สอง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๗/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๐ ปรากฏว่าการออกเสียงในวาระที่สอง การพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา มีปัญหาเรื่อง องค์ประชุมไม่ครบในการพิจารณาร่างฯ มาตรา ๓ และร่างฯ มาตรา ๔ (รายละเอียดตามคำวินิจฉัยกลาง)

ร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ขึ้นลงมติเพื่อ ประกาศใช้เป็นกฎหมายในวาระที่สามเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ หรือไม่

จากบันทึกการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๗/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๐ ยอดรวมขณะนั้น ๒๔๑ คน (ครึ่งหนึ่งเท่ากับ ๑๒๑ คน) ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้รวมการพิจารณาร่างทั้ง ๒ ฉบับ เข้าด้วยกัน จากเอกสารในสำนวนปรากฏว่าจำนวนผู้ลงชื่อมาประชุม ๑๕๖ คน ลา ๔๕ คน ผลการลงมติในที่ประชุม เห็นด้วย ๘๓ คน ไม่เห็นด้วย ๒๖ คน งดออกเสียง ๓ คน ไม่มีผู้ไม่ลงคะแนน รวม ๑๑๒ เสียง จึงมีปัญหว่าในการลงมติเพื่อประกาศใช้เป็นกฎหมายในวาระที่สามนั้นมีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติมาประชุมครบองค์ประชุมหรือไม่

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ บัญญัติไว้ว่าการประชุมสภาผู้แทนราษฎรและการประชุมวุฒิสภาต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา จึงจะเป็นองค์ประชุม ฯลฯ เห็นว่าปัญหาเรื่ององค์ประชุมเป็นปัญหาข้อเท็จจริง จะมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภาหรือไม่ ต้องถือตามแต่ละสภามีมติรับรองไว้ หากจะทักท้วงว่าไม่ครบองค์ประชุมจะต้องมีการตรวจนับในขณะที่ประชุมว่ามีสมาชิกมาประชุมครบองค์ประชุมหรือไม่ เมื่อไม่ปรากฏว่ามี การนับองค์ประชุมและเอกสารบันทึกการประชุมซึ่งสภารับรองแล้วระบุว่า มีผู้มาประชุมไม่ครบองค์ประชุมจึงต้องถือตามเอกสาร นอกจากนี้ในมาตรา ๑๒๖ วรรคสอง ยังบัญญัติว่า การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษาให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้ การที่รัฐธรรมนูญบัญญัติหลักเกณฑ์ในการลงมติไว้ก็เพื่อให้สมาชิกทุกคนที่อยู่ในที่ประชุมลงมติว่าจะรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือไม่ โดยจะต้องมีสมาชิกครบองค์ประชุมอย่างแท้จริง ส่วนการที่สมาชิกคนใดจะใช้สิทธิงดออกเสียงหรือไม่ลงคะแนนหรือลงมติแต่ไม่เห็นด้วย สมาชิกนั้นจะต้องอยู่ในที่ประชุม จึงจะนับเป็นองค์ประชุมในขณะที่ลงมติได้ ดังนั้น องค์ประชุมจึงมิได้หมายความว่า เมื่อมีสมาชิกลงชื่อมาประชุมครบและเปิดการประชุมแล้ว หลังจากนั้นสมาชิกจะอยู่ร่วมประชุมหรือไม่ก็ได้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงจำนวนสมาชิกในที่ประชุมอีกต่อไป ซึ่งขัดต่อเจตนารมณ์แห่งบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ดังนั้น เมื่อการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีกระบวนการตราที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ แล้ว กรณีจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาประเด็นอื่นอีกต่อไป

อาศัยเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ตรารึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
มาตรา ๑๒๖ ให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ตกไปตามมาตรา ๑๕๕ วรรคสาม

นายสุพจน์ ไข่มุกด์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ